

A keresztény sámán zokog,
Jézusnak panaszkolja sorsát,
S a démonhad elődalog,
Kürttel jönnek az angyalok,
S tán nem vész el mégsem az ország.

És míg lesz szólni erőnk,
És lesz őszünet a dalban,
Hamvaink alól és felül
Balla Péter ott hegedül
A jégveréses zivatarban.

H. G.

In memoriam Szekér Ernő

A veszélybe került anyatermészet naponkénti pusztulása idején mind több orvos féltő gondjára s gyógyító védelmére volna szükség. Ilyen orvos volt Szekér Ernő is, akinek irodalmilag is mindig igényes, elevenre tapintó írásai a Honismeret hasábjain gyakran találkozhattunk. Múlt időben kell írni, fájdalom, mert a tevékeny természetvédelmi szakmérnök kezéből ez év augusztusában fiatalon kihullt a toll. „Élt 48 évet” – mondták a koporsóra kézzel faragott betűk s a kézzel írott fejfa az arácsi temetőben, abban a sírkertben, amelynek védelméért, szépítéséért annyit tett. A betűkből ítélve ugyanaz a helyi faragóművész véste a fejfa betűit, mint az emléktáblákét a három elfeledett füredi színészről hamvai fölött, akiknek bemohosodott sírját éppen az ő fáradozása mentette meg az enyészettől. De nemcsak az arácsi temető emléktáblával megjelölt művész- és írósíri az őrzik nevét, emléket: szinte alig van utcája Balatonfürednek, amely ne őrizné városvédő s -szépítő buzgalmának keze nyomát. Korábban mint a városi tanács munkatársa, majd az MTA Tihanyi Biológiai Intézetének tudományos kutatója tájvédelmi szakmérnökként s a Városvédő és -szépítő Egyesület vezéregyéniségeként védte szűkebb hazájának értékeit, amely a távoli Zemplén után második hona, otthona lett. Az Arácsi úti családi ház emeleti szobájába bevillogott a tótükör, s a ház mögött a Tamáshegy magasodott szőlőivel s fenyveseivel, odább a Györgyhegy lankái hívogatták: kedves kirándulólhelyei. A kert lábánál a Gombás-kúria barokk falai omladoztak, amelynek megmentésén annyit fáradozott s amelyben – hogy végre gazdára lelt s épülni kezdett – magának új, nyugodtabb munkát álmodott, mióta agyonhajszolt szíve már két éve nyugalomra kényszerítette. A Gombás-kúria már csak emléket fogja megőrizni megújuló falaival, ahogy Füred anyni emléktáblája, szobra, utca neve: a Lóczy Lajos Gimnázium Németh László- és Déry Tibor-emléktáblája, a szomszédos Horváth Ádám-kúria Kazinczi-táblája, a SZOT-üdülő „füredi Panteon”-jának Berda-, Pilinszky-emlékművei. Évek óta együtt fáradoztunk Füred és az indiai Dardzsiling testvérvárosá tételen is, hiszen Rabindranath Tagore, a nagy hindu költő itt ültetett emlékfát, mikor visszanyerte Füred gyógyvizétől egészségét; a testvérvárosi kapcsolatból anyni lett, hogy a Tagore sétatnyra került Körösi Csoma mellszobra (Kamotsay István ihletett alkotása), a nagy indiai költő szobra mellé, s 1984-ben fel is avatták.

Szervezte Füred szellemi életét: író-olvasó találkozókát, előadásokat: a Csoma-évfordulón a Tagore sétatny plátánjai alatt dedikálhattam Csoma-köteteim, ez év tavaszán – ki gondolta volna, hogy többször nem találkozhatunk így együtt – Petróczi Évának, Fodor Andrásnak szervezett sikeres szerzői estet a városi könyvtárban.

Szobája valóságos kis múzeum volt: az író- és művészbáratok, társak bekeretezett verskéziratáival, dedikált képeivel (ő maga nemcsak a tollat forgatta kiválóan: a fényképezőlencsének is valóságos művésze volt): Keresztury Dezső, Sütő András, Pilinszky János, Ladányi Mihály, Greguss Zoltán, Ferencsik Zoltán voltak itt soraikkal, képeikkel mindennapos társai.

Művészen forgatta a tollat: Ladányi Mihállyal folytatott levelezése a Kritikában jelent meg a közelmúltban s gazdag hagyatékában sok még a kiadásra váró hasonló levelezés, tanulmány, amelyet barátai egy emlékkönyvben kívánnak közreadni a füredi Városvédő és -szépítő Egyesület égisze alatt.

Minden érték megmentéséért harcra szállt: a természeti s a szellemi kincsekért egyaránt: a füredi zsidótemető düledező, megrongált sírköveitől a bemohosodott Berzsenyi-forrásig. Füredi Füzetek címmel tervezett 40 kötetes helytörténeti sorozatunk, sajnos, nem valósult meg. De idén nyáron legalább megindult a Füredi Híradó, amely már csak augusztus 9-én bekövetkezett váratlan haláláról adhatott hírt, bár hagyatékában sok még a kiadásra váró írás: halála másnapján is az ő cikkével jelent meg a megyei lap: a csopaki forrásokról.

Tevékeny szelleme jelen van s jelen marad az általa is annyit szépült, csinosodott város, a Balaton-vidék életében, az általa is olyannyira tisztelt Illyés Gyula sorainak értelmében, amelyeket a közeli Tapolca fáradhatatlan írójáról, költőjéről, közéleti emberéről szólva írt önmagáról:

*Tudom, hány ősz tudása, terve, izma
kell, hogy egy táj ne pokol: menny legyen.
Ha meghalok, itten tegyen-vegyen
hű szellemem, „ez tájat tsinosítsa”.
(Batsányi emlékének)*

Szilágyi Ferenc